נפלה לתוך חוזר וכונה לתוכה. הסתם ס"ד דבית שכנה בזמן שכהמ"ק קיים ונפלה חוזר וכונה וכשלקה תלר המסוידת הרי זו בחזקתה דכל זמן שהיא קיימת יש לנו לתלות שבהיתר עשה בזמן שבהמ"ק קיים אבל כשנפלה תלינן שבאיסור נעשית לאחר חורבן ומש"ה פריך תרב הוגא אמאי חוזר וכונה לתוכה כיון דנפלה אית לן למיתלי שבאיסור הוגא ומשני איסורא שלקי דאמי' ולאי נכנה בהיתר כי נפלה אסור לבנותה ולסייד. **מים** לא נשתה [וכו'] שתקו. וא"ת אמאי לא אהדרו דאפשר במי בורות דפסולין לניסוך כדמשמע בסוכה (דף מח.) ואומר ר"י דבכר דהוי ממין שעושין בו ניסוך מיהא כמו דבר עלמו דאי לאו הכי תקשה דיפסו יין מבושל דפסול לנסכים ואין להקשות שלא היו במי תותים ויין תפוחים שלא היו יכולין לסבול (ג) (שלא לשתות) בלא מים: **דין** הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא נשים. תימה הכתיב פרו ורבו ושמא על אותן שכבר קיימו פריה ורביה קאמר והייטו זרעו של אברהם כלה שלא יוליד אלא בן ובת: **מוטב** שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין. [לבא] שאין יודעו אם יקבלו כשנמצאה בהן אם לאו לריך למחות כדמוכח בפ' במה [בבמה] (שבת דף נה. ושם ד"ה ואע"ג) דאמרה מדת הדין (ג) אם לפניך גלוי לפניהם מי גלוי ונעשנו אבל [לבא] שאנו יודעים בבירור שלא יקבלו אמרינן מוטב שיהיו שוגגין וכו' כ):

הדרן עלך חזקת הבתים

"זיל האידנא ותא למחר", בלילא שדר קצייה להה"א רידיה, למחר אתא לקמיה א"ל זיל קוץ" א"ל "הא מר נמי אית ליה": א"ל זיל חזי-אי קוץ דידך קוץ דידך, אי לא קוץ דידי לא תקוץ את, מעיקרא מאי סבר? ולבסוף מאי סבר? מעיקרא סבר ניחא להו לבני רה"ר דיתבי בטוליה בגון דאנא דקא מעכבי שדר קצייה, ולימא ליה זיל קוץ דידך והדר אקוץ דידי? משום דריש לקיש א) דאמר °התקוششו וקושו=קשוט: עצמך ואח"כ קשוט אחרים: אבל אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא? ר' יוחנן אמר "כנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא א"ל רבי יעקב לר' ירמיה בר תחליפא אסברה לך: להוציא כ"ע לא פליגי דמוציא כי פליגי להחזיר כתלים למקומן ואיפכא איתמר: ר' יוחנן אמר אינו מחזיר וריש לקיש אמר מחזיר ר' יוחנן אמר ב"אינו מחזיר משום דרב יהודה ב) דאמר רב יהודה "מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו" וריש לקיש אמר מחזיר, הני מילי: היכא דליכא רווחא הכא היכא דאיכא רווחא: לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות הרי היא בחזקתה: אמר רב הונא "נפלה חוזר ובונה אותה מיתיבי אין מסיידין ואין מכיירין ואין מפייחין בזמן הזה, לקח חצר מסוידת מכוירת מפויחת הרי זו בחזקתה, נפלה אינו חוזר ובונה אותה? איסורא שאני! ת"ר ג) לא יסוד אדם את ביתו בסיד ואם עירב בו חול אל תבן מותר, ר"י אומר עירב בו חול הרי זה מרכסיד ואסור, תבן מותר ת"ר ד) כשחרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין, נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר ואין אתם שותין יין? אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו בטל, נשתה יין שמנסכין על גבי המזבח ועכשיו בטל? אמר להם א"כ לחם לא נאכל שכבר בטלו מנחות? אפשר בפירות, פירות לא נאכל שכבר בטלו בכורים? אפשר בפירות אחרים, מים לא נשתה שכבר בטל ניסוך המים? שתקו אמר להן בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר? אי אפשר שכבר נגזרה גזרה ולהתאבל יותר מדאי? אי אפשר ה) שאין גוזרין גזירה על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דכתיב °במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו אלא כך אמרו חכמים ו) סד אדם את בתו בשמחה ומשייר בו דבר מועט כמה אמר רב יוסף "אמה על אמה אמר רב חסדא "כנגד הפתח עושה אדם כל ברבי סעודה ומשייר דבר מועט מאי היא? אמר רב פפא כסא דהרסנא עושה אשה כל ברבשיטה ומשיירת דבר מועט מאי היא? אמר רב בת צדעא שנאמר °אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי וגו' מאי על ראש שמחתי? אמר רב יצחק זה אפר מקלה שבראש חתנים א"ל רב פפא לאביי ז) היכא מנח לה? °במקום תפילין ח) שנאמר °לשום לאבלי ציון לתת להם פאר תחת אפר יכול המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה שנאמר °שמחו את ירושלים וגו' תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע מימיו שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ולא לשתות יין אלא °אין גוזרין גזרה על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה ומיום שפשטה מלכות הרשעה שגוזרת עלינו גזירות רעות וקשות ומבטלת ממינו תורה ומצות ואין מנחת אותנו ליכנס לשבועה הבן ואמרי לה לישוע הבן דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בניסונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו אלא ט) הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין:

הדרן עלך חזקת הבתים

ז) **ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו.** בעניין טובה, ולא ע"י עובדי כוכבים, ומלות לא יבטלו עוד: **אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין.** במה שלוקחין נשים שאינם סבורים שיש איסור בדבר: **ואל יהיו מזידין.** דמשום דלא יוכלו לעמוד בה יבטלוה ונמצא מזידין הלכך לא גזרינן: הדרן עלך חזקת הבתים

עין משפט נר מצוה

רצב א ב ג מיי' פי"ג מהל' מקי ממון סל' כד סמג סס עוש"ע ח"מ סי' מיז סעיף ב: רצד ד מיי' שם הל' כה עוש"ע שם סעיף ג: רצה הו ז ח ט מיי' פ"ס מהל' תענית הל' יב סמג עשין מד"ס ג עוש"ע או"ח סי' תקס סעיף ח: רצו י כ ל מ מיי' שם הל' יג עוש"ע שם סעיף ג (וכרב אלפס פמ"ק דף קפט.): רצז ו עוש"ע או"ח סי' תקנד סעיף כה: רצח מ מיי' פ"ב מהל' ממרים הלכה ה סמג עשין קיא:

נוסחאות

רבינו גרשום

כיון דחזי דסעבבי. להאי אמר ש"מ דלא ניחא להו ומשום יקרא דידי שתקי: איבעיא להו כנס לתוך שלו ולא הוציא. זיזין באותה פעם באותה כניסה מהו שיחזור ויוציא לאחר זמן. מי אמרי' כיון דלא הוציא בתחלה בההיא כניסה ויתרה לבני רה"ר או לא: ר' יוחנן אמר. לרשותו מוציא בה. זיזין כל זמן שירצה. וריש לקיש אמר כנס ולא הוציא לאלתר אינו מוציא שוב: להחזיר כתלים למקומן. כמו שהיה: אבל רה"ר מצר שהחזיקו בו [רבים]. שכבר דשין באותה כניסה: ה"ס. דאסור לקלקלו היכא דליכא רווחא מפי ברה"ר: אין מכיירין. שאין עושין ציור סן הסיר עצמו כמו שעושין בנאין: אין מפייחין. שאין מלבין הבית לאחר שמצויר בזמן הזה מפני איבוד בהם"ק: אין חוזר ובונה אותה. באותו סיד וכיור: איסורא שאני. שאסרו חכמים מפני איבוד: אבל אם (כן) עירב בו חול. שלא יהא לבן כל כך: הרי זה מרכסיד. השביחו מפני שאע"פ ששחור כמעט נעשה חזק ונדבק ביותר: אשר בפירות אחרים. שלא היו מביאין בכורים אלא משבעת המינין: שתקו. שא"א לחיות בלא מים: במארה אתם נארים. כשאתם נוזרים מארה נוזרה ואותי אתם קובעין בהם בהסכתכם. אי איכא הגוי כולו שיכולין לעמוד בה אין. מקריבים הגזירה ואי לא לא: בת צדעא. ח) שלא תזכין צרעא בשרק שלא תיתפור מסמה שיער: כנגד הפתח. כדי שתהא נראה: לשבוע הבן. שעושין לסוף שבעה: שיהיו שוגנין. שיבטלו אותו דין בשונג ואל יהיו מזידין שאם נגזור נגזרה יהיו מבטלין אותה במזיד שלא יהיו יכולין לעמוד בה שלא לישא אשה:

הדרן עלך חזקת הבתים

ח) אולי ל"ל שלא תעניר לדעת בטרק כדי שיפול ממנה שער.

מסורת הש"ס

א) סנהדרין יח. יט. ב"מ קז: ב) כ"ק כח. לעיל יב. כו: לקמן ק. ג) שבת פ: [תוספתא סוטה פט"ו]: ד) [תוספתא שבת:ה:] ע"ז לו. מכילתא נ: [נ"ק עט:]: ו) [תוספתא פ"כ]: ז) [תענית עז.]: ח) [תיבת שנאמר ליתא בכל אלפס]: ט) [שם בתוספתא תענית ג:]: י) [שבת קמח. ביצה ל.]: כ) [וע"ע תוס' ע"ז ד. ד"ס שביס בידם]:

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וכיון לקיים אמר כנס אינו מוציא. נ"ב [אסר בהמלה ובאמר זה בלשון] ומתן דקא מינכני ליה אלא לא קא מינכני ליה אלא בלהחזיר כו' וכיון קא מינכני ליה הא דתנן אלא אם כן כונס לתוך שלו ומוציא ומשכנס מהל לבני הר"ר ושב אינו יכול להחזיר כתלים למקומן אלא מוציא זיזים בלהיד אלא דלמא סיק כונס ואיך שלו ומוציא ואמם הוא כיון דבכר מוציא זיזין אינו מחזיר כתלים למקומן דבכר מהל לבני הר"ר אבל אם לא הוציא זיזין עדיין אלא כנס בלבד מחזיר כתלים למקומן ומאי דקאמר מהו שיחזיר וזיזין ה"פ מי נימא דמוציא זיזין ואי"כ שוב לא יחזיר כתלים למקומן אלא דלמא אינו מוציא לפי שמחזיר כתלים למקומן ומטילא אם מוציא שוב אין יכול להחזיר וכזה לא נפשיך לפרש דמאי דקאמר ואיפכא איתמר משום דר' יוחנן מוקמינן בבר יהודה כמו שפיכם רש"י: (ב) תוס' ד"ה מים וכו' אלא היו יכולין לסבול אלא שהיין מים הם"ד: (ג) ד"ה מוטב וכו' דמסתרה מדת הדין רבנ"ם אם לפניך:

* בתוס' פסוקים מאוה"ר בלי"ל נמצא נמצא ביבוש ולא ** ל"ל נגו - בקינו/בלינו בנפשי לבד

* אמר לא אזכרכי אמלא אלה אם ירושלים על ראש שמחתי

* "ולא הה כל אוכרכי טיט אמר מאוכ כל בתאמלים אלה"

אדם בתם.

"אמרה ביאור לפרין בתן בבור. ביאר מתרגמינן בוקן/מאו בקינו. ביאר בנפשי לבד. ר"ת מאפרי כי הזכר. נ"ל ביאר מקום לאמון אם ירצנים באין בבנין "ואמרי לה לישוע" ד"ל הדרא בהן" דאין בהן נגזר אלא לשבועה בהן דבר לא בתי"חסו בלל דאיכא לישוע בהן ודון ד"ל בבאמרתי יוסף

ובפיא בביחסו אם אלא בנס אותו (אמת ב' ד' בהקדמה מאו' שם) ומסתרף זאו לנבנס אותו ר' דאמרן לאה ר' הא לאמר מיזדה אם תבל הבנל בדרא אלה

ובא מלאה ביא בה בנת ובא בבנת ביאו ביאות ביבנל בדרון הבן לא נראה בסיבה מספקת לבנל ידוע ולא לבירוב בה בתת דיוע אבן ובאנו סיזוה לבנל ביבת הולך ביאון לו אם בקום אבנה, ואולי אנא מיפא לבוע הבן מוכא "ואמרי לה" וכו' ל"ל בבאמרתי בבל"ק.

נוסחא

ו) כבר לחוכן ב) הבנות ולא לאכול ושתות יין ואחרי. הכוכן

מפנה

הבנות ל' יהוש' לבנות לא נאכל..

מפנה

בבנים ליש לאכל בתן אמות בבי לחוכן

מפנה

"מיום ש... תקופות קנות שבו לדת ישראל

נ) **ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו.** בעניין טובה, ולא ע"י עובדי כוכבים, ומלות לא יבטלו עוד: **אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין.** במה שלוקחין נשים שאינם סבורים שיש איסור בדבר: **ואל יהיו מזידין.** דמשום דלא יוכלו לעמוד בה יבטלוה ונמצא מזידין הלכך לא גזרינן: הדרן עלך חזקת הבתים